

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 15/2009 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av 7 och 8 § i lagen om utlännings- registret samt av 18 § i lagen om beskattnings- förfarande

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 15 juni 2009 en proposition med förslag till lagar om ändring av 7 och 8 § i lagen om utlänningsregistret samt av 18 § i lagen om beskattningsförfarande (RP 95/2009 rd) till förvaltningsutskottet för beredning.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har arbetslivs- och jämställdhetsutskottet lämnat utlåtande i ärendet. Utlåtandet (AjUU 13/2009 rd) återges efter betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överinspektör Harri Sivula, inrikesministeriet
- specialmedarbetare Leena Vettenranta, justitieministeriet
- överinspektör Sari Siegborg, finansministeriet
- överinspektör Jarmo Tiukkanen, Migrationsverket
- överinspektör Helena Hynynen, Skattestyrelsen.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- arbets- och näringsministeriet
- Skattestyrelsen
- Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- Företagarna i Finland rf.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås att lagen om utlänningsregistret ändras så att migrationsmyndigheterna av Skatteförvaltningen ska kunna få beskattningsuppgifter om arbetsgivare som har utländska arbetstagare och kunna föra in dessa uppgifter i utlänningsregistret. Uppgifterna behövs för att man ska kunna ta ställning till om arbetsgivaren kan uppfylla sina förpliktelser gentemot invandraren. Uppgifterna bidrar också till att minska risken för att utlänningar som kommer

till Finland för att arbeta och som är dåligt informerade om sina rättigheter och förhållandena här råkar ut för arbetsgivare som är verksamma inom den grå ekonomin.

Lagen om beskattningsförfarande föreslås bli ändrad så att Skatteförvaltningen direkt av migrationsmyndigheterna ska kunna få uppgifter om utlänningars vistelse, arbetsgivare och anställningsförhållanden.

Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Allmänt

Propositionen är en del av en större helhet. Den bidrar till att genomföra två åtgärder som i statsrådets principbeslut för minskande av ekonomisk brottslighet och grå ekonomi åren 2006—2009 delegerades till inrikesministeriet. Principbeslutet innehåller en åtgärdslista bestående av 29 punkter. Avsikten med propositionen är att i samband med behandlingen av ansökningar om uppehållstillstånd förbättra myndighetssamarbetet och eliminera existerande hinder för informationsutbyte. Därmed får myndigheterna en ny metod att kringskära möjligheterna att utnyttja utländska arbetstagare för ekonomisk brottslighet och grå ekonomi.

Utskottet håller med arbetslivs- och jämställdhetsutskottets uppfattning att propositionen är viktig för att vi ska kunna bekämpa svart ekonomi och människohandel och värna arbetstagarnas rättigheter, upprätthålla en neutral konkurrens mellan företag och tillvarata samhällets intressen. Det är viktigt att vi kan övervaka att den utländska arbetskraften inte hamnar i tjänst hos arbetsgivare som medvetet försummar sina arbetsgivarförpliktelser (AjUU 13/2009 rd). De som försummar sina arbetsgivarförpliktelser och dumpar arbetskraftskostnaderna skaffar sig en ogrundad fördel och snedvrider en sund konkurrens mellan företag.

Med hänvisning till propositionen och utredning till utskottet finner utskottet propositionen motiverad och ändamålsenlig. Utskottet föreslår att lagförslagen godkänns med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Tillsynen över arbetsgivare

I den gällande lagen om utlänningsregister (1270/1997) finns ingen bestämmelse som gör det möjligt att från skattemyndigheterna få uppgifter om arbetsgivare som sysselsätter utländska arbetstagare. Ett viktigt syfte med propositionen är att möjliggöra övervakning uttryckligen av arbetsgivare med utländska anställda. Redan nu har tillståndsmyndigheterna rätt att av skattemyndigheterna få beskattningsuppgifter om de skattskyldiga men inte om arbetsgivarna. Man har alltså hittills inte dryftat frågan om arbetsgivarnas möjligheter att klara av sina arbetsgivarprestationer.

Enligt 8 § i lagförslag 1 har den registeransvarige utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att för utlänningsregistret få sådan information som är nödvändig för utförande av bland annat "övervakning i anslutning till uppehållstillstånd för utlännningar när det gäller huruvida den arbetsgivare som utlänningsregistret uppges har uppfyllt sin skattebetalningsskyldighet och hur betalningen av skatter har ordnats".

Förvaltningsutskottet anser att utformningen av paragrafen är alltför extensiv eftersom syftet med den enligt propositionsmotiven endast är att utreda om en arbetsgivare har skött sina arbetsgivarprestationer när det gäller skatter och avgifter. Utskottet omfattar inte heller arbetslivs- och jämställdhetsutskottets förslag att den registeransvarige för utlänningsregistret borde ha en ännu mer omfattande rätt till information om arbetsgivaruppgifter än vad som föreslagits i propositionen.

Kontrollen av om en arbetsgivare har uppfyllt sina förpliktelser när det gäller skatter och avgifter i den form som nu föreslås i 8 § i lagförslag 1 skulle innebära en ökad kontroll av arbetsgivarna jämfört med nuvarande lagstiftning och en ändring av syftet med kontrollen på ett sätt som

skulle kräva att beskrivningen i 2 § i lagen om utlänningsregister kompletteras så att av lagrummet framgår att registret också används för att övervaka arbetsgivare. För att man ska kunna anse att den nya typen av uppgifter behövs som underlag för behandling av, beslut om och övervakning av utlänningsarbete, på det sätt som avses i lagens 2 §, föreslår utskottet att 8 § preciseras och att ordet övervakning ersätts med ordet prövning.

Enligt utskottets uppfattning måste den typ av information, som det nu föreslås att det ska gå att få från skatteförvaltningen, begränsas till behandling av ansökningar om uppehållstillstånd och övervakning av tillstånden. Det här innebär att migrationsmyndigheterna kan utnyttja uppgifter de fått från skattemyndigheterna endast när de prövar om uppehållstillstånd kan beviljas för arbete hos den arbetsgivare som uppges i ansökan, om ett redan beviljat tillstånd kan förlängas eller om tillståndet ska återkallas.

Utskottet anser precis som arbetslivs- och jämställdhetsutskottet att det inte klart framgår av propositionen hur allvarlig en förseelse måste vara för att leda till avslag på ansökan om uppehållstillstånd och för hur lång tid en enskild försummelse kan hindra att tillstånd beviljas. Det finns därför skäl att understryka att en enstaka försening med inbetalningen av en skattepålaga eller en överenskommelse med beskattaren om betalningsarrangemang inte direkt innebär att arbetsgivaren skulle kunna anses operera på den grå ekonomins marknad. I dagens ekonomiska läge har även hederliga företag problem med att betala sina skatter.

Detaljmotivering

1. Lag om ändring av 7 och 8 § i lagen om utlänningsregistret

8 §. *Externa datakällor.* Utskottet föreslår att 1 mom. 9 punkten ändras så att uttrycket "för övervakning" ersätts med uttrycket "för prövning". Detta sätt att uttrycka saken motsvarar bättre propositionens syfte. Den alltför vida definitionen "huruvida den arbetsgivare som utlän-

ningen uppger har uppfyllt sin skattebetalningsskyldighet och hur betalningen av skatter har ordnats" föreslås få en precisare utformning, nämligen "när det gäller den arbetsgivares, som utlänningsregistret uppger, arbetsgivarprestationer och hur de deklarerats". Efter denna ändring finns det inte något behov att precisera 2 § i lagen om utlänningsregister angående lagens användningsändamål.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår förvaltningsutskottet

att lagförslag 2 godkänns utan ändringar och

att lagförslag 1 i övrigt godkänns enligt propositionen men 8 § med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

Utskottets ändringsförslag

8 §

Externa datakällor

Den registeransvarige har utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att för utlänningsregistret få sådan information som är nödvändig för utförande av de uppgifter som föreskrivs för den i lag enligt följande:

— — — — —
9) av Skatteförvaltningen uppgifter som gäller skattskyldigas inkomster och förmögenhet samt andra beskattningsuppgifter för utredning av förutsättningar för förvärv av eller befrielse från finskt medborgarskap samt av försörjningsförutsättningarna vid beviljande av uppehållstillstånd samt uppgifter för *prövning* av uppehållstillstånd för utlänningsarbete när det gäller *den arbetsgivares, som utlänningsregistret uppger, arbetsgivarprestationer och hur de deklarerats samt* hur betalningen av skatter ordnats,
— — — — —

FvUB 15/2009 rd — RP 95/2009 rd

Helsingfors den 5 november 2009

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Tapani Tölli /cent
vordf. Tapani Mäkinen /saml
medl. Juha Hakola /saml
Lasse Hautala /cent
Rakel Hiltunen /sd
Heli Järvinen /gröna
Pietari Jääskeläinen /saf
Oiva Kaltiokumpu /cent

Timo V. Korhonen /cent
Valto Koski /sd
Outi Mäkelä /saml
Petri Pihlajaniemi /saml
Raimo Piirainen /sd
ers. Veijo Puhjo /vänst
Satu Taiveaho /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Tuula Sivonen.